

האקלים משתגע, למי אכפת

כשמזג האוויר משתנה חשוב לשמר את מרכז הידע הישראלי להסתגלות לשינויי אקלים, כדי שנהיה מוכנים לכל מצב

אופירה אילון | 8/1/2012 13:26

תגיות: שינויי אקלים, התחממות כדור הארץ

בעוד שבעולם קיים ביקוש לשירותי ידע וניסיון בתחומי אקלים, דווקא בישראל קיימת מומחיות ייחודית רלוונטית לשינויי האקלים. אז למה לא מובטח עתידו של מרכז הידע הישראלי להסתגלות לשינויי אקלים, דווקא כשמזג האוויר משתגע?

◀ **בואו להיות חברים של nrg ירוק גם בפייסבוק**

מכבסת המילים בעקבות ועידת האקלים בדרבן (שהסתיימה בחודש שעבר), ממשיכה לעבוד. בדרך כלל ועידות האקלים זוכות לכותרות מפוצצות. בבאלי 2007 החליטו על "מפת דרכים", בקופנהגן 2009 קבעו את המונח "אקורד", בקנקון 2010 החליטו לגבש "הסכם" ובדרבן (2011) מצאו מילה חדשה: "פלטפורמה".

עם כל הכבוד לכותרות ולניסיונות לקדם מהלכי אקלים ולרתום את העולם למאבק בשינויי האקלים ובהפחתת הפליטות, ארה"ב וסין מתעקשות להישאר בחוץ- מחוץ לכל אותם פרוטוקולים מכובסים. יתרה מכך, מדינות שנמצאות בתוך הניסיון לשנות מדיניות ולהביא להפחתת פליטות, כמו קנדה, מחליטות לסגת ולעזוב את הפרוטוקולים השונים בהם קיוטו האגדי שנחתם בשנת 2005 ונחשב מנגנון משפטי מחייב (היחיד של אמנת האקלים) ואפילו יפן שוקלת לנטוש.

אז מה קורה פה? בעוד שהעולם ממשיך להתחמם, מדינות העולם מתגוששות על ניסוחים מפולפלים במקום להוביל ולנקוט בצעדים ממשיים לצמצם את שינויי האקלים ואת אי הסדר האקלימי. עד כה, המנגנון שהוקם והכלים הכלכליים שהוצעו, לא הביאו להפחתת הפליטות, למעשה, המצב העולמי הוא כזה שבשנת 2010 נרשמה עלייה משמעותית בפליטות גזי החממה, בסיכום כולל מגיע ריכוז הפחמן הדו חמצני לרמה של כמעט 390 חלקים למיליון (39% מעל לרמה בתחילת המהפכה התעשייתית).

לשם הבהרה, על מנת לעמוד ביעד עליה ממוצעת של שתי מעלות צלזיוס (בסבירות של 60%) יש להגיע לייצוב הרמה על 450 חלקים למיליון. בסבירות של 90%, יכולה להביא רמה של 450 חלקים למיליון, לעליה של בין 1.5 עד 4.5 מעלות. כך לפחות דווח על ידי [Global Carbon Project](#) שנחשב מרכז מידע מדעי מהימן שמסייע לחוקרי האקלים והמדיניות ברחבי העולם.

אם לא תוכל להילחם, הצטרף

גם ישראל אינה נעדרת בעיית הפליטות וגם כאן יש לנקוט במדיניות ברורה, למרות חלקה הזעיר בתרומה לכלל התופעה. ישראל, בעיקר לאור הצטרפותה למדינות ה-OECD (ולא מתוקף מחויבות כלשהי לפרוטוקול קיוטו, בגלל היותה מדינה מתפתחת), הכינה תכנית להפחתת פליטות גזי החממה.

ברור, שכל מאמץ שישראל תעשה הוא פרומילים בודדים במערך הפליטות העולמיות, אולם התוכנית הלאומית להפחתת פליטות צופנת בחובה תועלות ממשיות למשק הלאומי (התייעלות אנרגטית וחסכון כספי, הפחתת זיהום ומחלות נילוות וכו'). על פי המהלכים האחרונים בדרבן, ניכר כי עיקר המאמץ העולמי יופנה כעת לנושא ההסתגלות לשינויי אקלים. בחזקת "אם לא תוכל להילחם, הצטרף".

אלא שעל מנת להוביל את המדיניות יש צורך בראייה ארוכת טווח ובחזון. בשנת 2011 החל לפעול, ביוזמת המשרד להגנת הסביבה, מרכז ידע להיערכות לשינויי אקלים בישראל, המאגד חוקרים

מהאוניברסיטאות השונות ומרכזי המחקר המובילים בישראל.

קיים ביקוש

מטרת העל של מרכז הידע היא לגבש מדיניות ולנקוט בצעדים המתחייבים להיערכות לשינוי האקלים באופן שיקטין את הנזקים ויממש את התועלות מהתהליך, ברמת המדינה והאזור. מרכז הידע עוסק, בשלב זה, במספר נושאים: גיבוש תרחישים מוסכמים לשינויי האקלים באזור (כבר כיום, אנו חווים עליה בטמפרטורה השנתית הממוצעת, עליה מובהקת בעומס החום, התארכות מובהקת בהפסקות שבין פרקי גשם - למרות שבכמות הגשם ישנה ירידה, אך היא אינה מובהקת); השפעת שינויי האקלים על משק המים, הבריאות, והמגוון הביולוגי וכן התאמת הבניה העירונית לשינויי האקלים.

ברור שלמגוון הנושאים הללו יש השפעות מרחיקות לכת על הדמוגרפיה האזורית, על נושאים גיאואסטרוטגיים הקשורים עם שכנותיה של מדינת ישראל. מן הסתם, לכל מרכיב במדיניות האמורה לעיל, יש עלות (או תועלת) כלכלית ונושאים אלו נמצאים במנדט מרכז הידע.

בנוסף, קיימים נושאים רבים ומגוונים שדורשים התייחסות משקית ושנפגעים משינויי האקלים. כך למשל, משק האנרגיה, החקלאות, התיירות ועוד, עדיין לא מטופלים ואין מתגבשת בתחומים אלה כל מדיניות מושכלת בכל הקשור להשפעת שינויי האקלים עליהם.

חשוב לציין כי דווקא בישראל קיימת מומחיות ייחודית רלוונטית לשינויי האקלים. למשל, בנושאים הקשורים בניהול משק המים בתנאי מדבר, פיתוח שיטות השקיה וחקלאות מותאמות לשינויי אקלים, התפלה, השבת שפכים להשקיה וכן פיתוח טכנולוגיות לאנרגיה מתחדשת.

זאת ועוד, בעולם קיים ביקוש לשירותי ידע וניסיון אלה. נכון להיום, עתידו של מרכז הידע הישראלי לא ברור. כרגע, הפעילות כולה מובלת על ידי המשרד להגנת הסביבה, בעוד שמשרדי ממשלה אחרים, אמורים להבין שנושאי הסביבה הנידונים במרכז רלוונטיים לענייניהם. כל עוד המשרדים האחרים אינם מצטרפים למאמץ הלאומי במסגרת פעילות המרכז, לרבות מימונו ואין להם הבנה לחשיבות הנושא, קיים איום להמשך פעילותו של המרכז.

חשוב לשמר ולפתח את מרכז הידע הישראלי להסתגלות לשינויי אקלים, שכן כאשר מזג האוויר משתגע אנחנו צריכים להיות מוכנים עם תכנית מושכלת, בכל התחומים ובכל משרדי הממשלה.

רוצה לקבל את כל המבזקים של **חממערב לסלולרי שלך? לחץ כאן**